

R
Z-46
(1,96)

Georg-Eckert-Institut BS78

1 156 622 1

Programe analitice pentru clase I-IV

Bucuresti, "Tribuna Invatamantului",
351 p.
- coord. Emil Pop,

Conform "Programe analitice aprobate cu
nr. 4057 din 5.VI.1996

2
2-46
(1, 96)

PROGRAMA ANALITICĂ de ISTORIA ROMÂNILOR

1,5 ore săptămânal - 51 ore anual

REPARTIZAREA ORELOR:

Predare - învățare - evaluare	- 40 ore
Recapitulare	- 7 ore
La dispoziția învățătorului	- 4 ore

OBIECTIVE GENERALE:

- Prin studierea istoriei, în învățământul primar, elevii vor deveni capabili:
- să se orienteze în timp și să-și formeze reprezentări corecte despre timpul istoric;
 - să recunoască surse istorice și modalități de folosire a acestora prin raportare la evenimentele despre care învață;
 - să cunoască evenimente, personalități, epoci istorice și domenii ale activității umane;
 - să identifice ideile, motivele, interesele indivizilor și ale grupurilor umane în acțiune, posibilitățile și limitele acestora, în trecut și în prezent;
 - să conștientizeze apartenența la un spațiu istoric și cultural, prin cunoașterea comunității din care fac parte, a legăturilor dintre aceasta și spațiul național;
 - să folosească corect terminologia istorică învățată;
 - să manifeste interes pentru căutarea și cercetarea izvoarelor pe baza cărora se poate reconstitui trecutul

Georg-Eckert-Institut
für internationale
Schulbuchforschung
Braunschweig
-Schulbuchbibliothek-

2003/2072

CONȚINUTURI	OBIECTIVE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	EXIIN- DERI
<p>Capitolul I Cum cunoaștem trecutul? Sursele cunoașterii trecutului: istoria prin povestiri, fotografii, obiecte, construcții și documente. Trecutul familiei. Trecutul comunității. Muzeele, arhivele și bibliotecile (se recomandă utilizarea instituțiilor locale). Istorici și scrierile lor (se vor prezenta unele exemple adecvate vârștoei copiilor). Studiul de caz: prezentarea unui șantier arheologic și a unui muzeu; analiza unui document istoric.</p> <p>Capitolul II Omul și mediul geografic de-a lungul istoriei. Varietatea formelor de relief și influența lor asupra evenimentelor din trecut. Adaptarea la mediu și schimbarea mediului înconjurător. Studiu de caz: ocupații ale</p>	<ul style="list-style-type: none"> - să ordoneze obiecte, folosind criteriul: "mai nou", "mai vechi"; - să citească și să comenteze instrumente grafice; - să adune și să descrie obiecte care aparțin familiei, sau sunt legate de evenimente din trecutul comunității; - să manifeste interes pentru căutarea și păstrarea izvoarelor istorice; - să identifice și să comenteze legătura dintre evenimentele din trecutul familiei și istoria comunității sau istoria națională; <ul style="list-style-type: none"> - să descrie relația între om și spațiul istoric și geografic în epocile studiate; - să observe, să descrie și să înregistreze schimbările intervenite de-a lungul timpului în mediul înconjurător; 	<ul style="list-style-type: none"> - exerciții de exprimare a evenimentelor cu ajutorul unor cuvinte specifice: "înaintea, după, în același timp" ...; - prezentarea cronologică a unor evenimente din trecutul familiei și/sau al comunității; - interviuarea unor personalități locale în legătură cu evenimentele din trecutul comunității; - alcătuirea unui jurnal al clasei; <ul style="list-style-type: none"> - citirea și comentarea unor lecturi geografice; - citirea și comentarea unor texte care descriu așezamentul omului față de diferite locuri; - alcătuirea unui dosar tematic despre geografia localității; 	<ul style="list-style-type: none"> - Măsurarea timpului în istorie; <ul style="list-style-type: none"> - Toponime, hidronime, oronime;

CONȚINUTURI	OBIECTIVE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	EXTINDERI
<p>locuitorilor în diferite regiuni geografice și așezări omenești.</p> <p>Capitolul III Evenimente din istoria românilor. 1. Geto-dacii și romanii. Arheologia și scrierile antice despre cultura și civilizația geto-dacilor și a romanilor. Decebal și Traian. Războiului daco-romano. Dacia romană și dacii liberi. Studiu de caz (opțional): Sarmisegetusa, Tomis, Columna lui Traian. 2. Formarea poporului român și a limbii române. Rubricarea aureliană și consecințele ei. Răspândirea creștinismului la nordul Dunării. Obștea sătească factor de permanență. Daco-romanii și migrații. Limba română și celelalte limbi romanice. Studiu de caz (opțional): Tezaurul de la Pietroasa. Analiza unui obiect de cult creștin.</p>	<p>- să consume, pe o axă a timpului, evenimentele istorice studiate;</p> <p>- să identifice în textele și documentele istorice studiate expresii legate de cronologie, cauză - consecințe, acțiune;</p> <p>- să redea înțelesul termenilor: document, mărturie, izvor istoric;</p> <p>- să folosească corect terminologia istorică însușită;</p> <p>- să formuleze clar întrebări, pornind de la problematica studiată;</p> <p>- să manifeste stăpânire de sine și detașare în comunicarea orală;</p> <p>- să demonstreze că acțiunile omului pot avea mai mult decât o cauză și pot genera mai mult decât o consecință;</p>	<p>- exerciții de stabilire a ordinii logice a unor evenimente;</p> <p>- exerciții de citire a hărților istorice;</p> <p>- studierea și descrierea obiectelor vechi;</p> <p>- exerciții de selectare a sensului corect al termenilor istorici;</p> <p>- construirea de întrebări în legătură cu evenimentele studiate;</p> <p>- exerciții pentru identificarea cauzelor unui eveniment sau proces istoric;</p>	<p>- Zamolxis. Cum se construia un castru roman.</p> <p>- Caracterul romanic al limbii române.</p>

CONȚINUTURI	OBIECTIVE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	EXTINDERI
<p>3. Întemeierea statelor românești. Cnezate și voievodate în secolele IX-XIII. Statele românești și vecinii lor în secolul al XIV-lea. Basarabii și Mușatinii, "întemeietorii de țară, dăătorii de legi și datini". Studiu de caz (opțional): Diploma cavalerilor Ioaniși. Analiza unei cetăți medievale (ex. Cluj, Poenari...).</p> <p>4. Satul și orașul în spațiul românesc medieval, ocupațiile și preocupările epocii. Curțile domnești și activitatea lor. Solidarități și conflicte în lumea satului. Femeile în viața casnică. Studiu de caz (opțional): Vestimentația, viața într-un oraș medieval, o sărbătoare în lumea satului, importanța unui drum comercial.</p> <p>5. Țările Române și vecinii lor în Evul mediu. Țările Române între regatele creștine și Imperiul Otoman;</p>	<p>- să releve rolul individului și al comunității în procesele schimbării societății; - să observe și să descrie tipurile de schimbări intervenite într-o perioadă mai lungă sau mai scurtă din viața cotidiană; - să descrie un fapt istoric, folosind elemente date;</p> <p>- să selecteze ideile principale din textul istoric și să le comenteze; - să găsească explicații pentru acțiunea oamenilor politici ai epocii;</p> <p>- să descrie schimbările în domeniul vieții cotidiene de-a lungul timpului; - să explice asemănări, diferențe, schimbări legate de perioade de</p>	<p>- alcătuirea de biografii și portrete ale personalităților istorice; - imaginarea de dialoguri între personalități istorice; - vizionarea unor filme istorice și comentarea acestora; - folosirea jocului de simulare în prezentarea unor evenimente;</p> <p>- simularea în prezentarea unor evenimente;</p> <p>- alcătuirea de biografii și portrete ale personalităților istorice; - imaginarea de dialoguri între personalități istorice; - vizionarea unor filme</p>	<p>- Legende despre întemeierea statelor românești (Negru Vodă, Gelu);</p> <p>- Comentarea unor legende despre domnia epocii.</p>

CONȚINUTURI	OBIECTIVE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	EXTINDERI
<p>alianțe și confruntări militare. Transilvania - în timpul regatului maghiar. Moldova - "poartă a creștinătății" la jumătatea secolului al XV-lea. Suzeranitatea otomană Unirea din 1600 și semnificația sa. Țările Române la răscrucea intereselor a trei mari puteri, la sfârșitul secolului al XVII-lea. Mircea cel Bătrân, Iancu de Hunedoara, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul. Transilvania - model de toleranță religioasă în secolele XVI-XVII.</p> <p>Studii de caz (opțional): Bătălia de la Rovine, analiza unei "capitulajii"; Bătălia de la Bălgrad (1456); intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia.</p> <p>6. Biserica și viața religioasă. Biserica factor cultural. Tipografii și cărți în spațiul românesc. Clitori și pictori de biserică.</p> <p>Studii de caz: activitatea tipografică la curțile</p>	<p> timp sau de oameni;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să demonstreze prin mijloace diferite (povești, compuneri, dramatizări) că înțeleg probleme ale vieții cotidiene în epoci sau spații diferite; <p>- să găsească explicații pentru acțiunea oamenilor politici ai epocii;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să descrie schimbările în domeniul vieții cotidiene de-a lungul timpului; - să explice asemănări, diferențe, schimbări legate de perioade de timp sau de oameni; - să demonstreze prin mijloace diferite (povești, compuneri, dramatizări) că înțeleg probleme ale vieții cotidiene în epoci sau spații diferite; <p>- să obțină informații istorice diferite;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să propună explicații pentru schimbările înregistrate de viața cotidiană; - să imagineze deznădămintele pentru evenimentele istorice studiate; 	<p>istorice și comentarea acestora;</p> <ul style="list-style-type: none"> - folosirea jocului de simulare, în prezentarea unor evenimente; <p>- alcătuirea unui muzeu școlar;</p> <ul style="list-style-type: none"> - alcătuirea de biografii ale unor personalități locale; - alcătuirea unui album cu imagini din istoria locală; - consultarea unor dicționare; 	

CONȚINUTURI	OBIECTIVE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	EXTINDERI
<p>domnești și în mănăstiri. Analiza aspectului unor catedrale și biserici din Transilvania, Moldova și Țara Românească.</p> <p>7. Societatea românească în pragul epocii moderne. Locuitorii satelor și ai orașelor. Viața la curtea domnească. Circulația ideilor în epocă. Țările Române și vecinii în secolul al XVIII-lea. Constantin Brâncoveanu, Dimitrie Cantemir, Constantin Mavrocordat, Ioan Inocenție Micu Klein.</p> <p>Studii de caz (opțional): Un monument distrus: mănăstirea Văcărești, universitățile de la Alba Iulia și Cluj.</p> <p>8. Secolul unității și al independenței. Revoluțiile de la 1821 și 1848 și rolul lor în modernizarea societății românești. Generația pașoptistă, făuritoarea României moderne.</p>	<p>- să citească corect hărțile istorice; - să descrie relațiile dintre spațiul istoric și cel geografic, în legătură cu evenimentele studiate; - să identifice și să comenteze informațiile provenite din surse</p>	<p>- ordonarea pe o axă a timpului a mai multor evenimente; - alcătuirea unui dosar tematic; - exerciții de amplasare, pe o "hartă albă", a unor evenimente istorice studiate;</p>	

CONȚINUTURI	OBIECTIVE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	EXTINDERI
<p>Unirea din 1859. Carol I - primul rege al României. Cucerirea independenței. Mișcarea de eliberare națională a românilor din afara statului național. Viața cotidiană în secolul al XIX-lea.</p> <p>Studii de caz: Adunarea de la Blaj, primirea lui Alexandru Ioan Cuza în București, Constituția din 1866, mișcarea memorandistă.</p> <p>9. Desăvârșirea statului național român.</p> <p>Participarea României la primul război mondial. Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu România. Întronarea regelui Ferdinand la Alba Iulia.</p> <p>Studii de caz: armata română și marile bătălii ale războiului; adunarea națională de la Alba Iulia.</p>	<p>istorice diferite;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să descrie relația dintre spațiul istoric și cel geografic în legătură cu evenimentele studiate; <ul style="list-style-type: none"> - să găsească explicații pentru acțiunea oamenilor politici ai epocii; - să descrie schimbările în domeniul vieții cotidiene de-a lungul timpului; - să explice asemănări, diferențe, schimbări legate de perioade de timp sau de oameni; - să demonstreze prin mijloace diferite (poezii, compuneri, dramatizări) că înțeleg probleme ale vieții cotidiene în epoci sau spații diferite; - să obțină informații istorice diferite; - să propună explicații pentru schimbările înregistrate de viața cotidiană; 		

CONȚINUTURI	OBIECTIVE	ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	EXTINDERI
<p>10. România în secolul al XX-lea. Constituția României întregite și consolidarea regimului democratic. Viața cotidiană în România interbelică. Monarhia autoritară a lui Carol al II-lea. Participarea României la al II-lea război mondial. Regimul comunist în România. Personalități ale vieții culturale românești (Nicolae Iorga, Constantin Brâncuși, George Enescu). Urbanizarea și comunicațiile în lumea contemporană. Satul, păstrător al tradiției. România în așteptarea mileniului III. Studii de caz: construcții noi în orașe; viața într-un cartier urban; viața cotidiană în lumea satului.</p>	<p>- să imagineze deznodăminte pentru evenimentele istorice studiate.</p> <p>- să propună explicații pentru schimbările înregistrate în viața cotidiană; - să aprecieze contribuția culturii românești la tezaurul universal; - să observe construcții care sunt legate de diferite evenimente istorice.</p>	<p>- întuirea și analiza unor portrete și opere ale marilor personalități ale neamului; invocarea unor tradiții și obiceiuri perene specifice.</p>	

Lecții de sinteză:

1. *Pădurea în viața poporului român*
2. *Permanența legăturilor între români, de-a lungul istoriei.*
3. *Cărturari și cărți în istoria românilor.*
4. *Mari inventatori români.*
5. *Personalități - simbol ale României.*
6. *Viața copiilor de-a lungul timpurilor*
7. *Din trecutul localității (documente, evenimente importante, monumente).*

TERMENI:

- istorie, an, secol, mileniu;
- trib, popor, stat, columnă, legiune;
- romanizare, continuitate, migrator (populații), colonizare;
- cnezaț, voievodat, domnitor, suzeranitate, descălecat;
- rege, regal, domenii domnești, tratat, alianță;
- unire, ligă sfântă (alianță creștină), adunarea nobililor;
- diplomație, țar, cărturar, tipar, stil artistic;
- habsburgi, petiție (suplică), diplomă;
- răscoală, revoluție, fanarioși, program politic, panduri;
- generație, pașoptist, stat național, națiune, monarhie, constituție, independență, reformă, partid politic, societate, democrație, modernizare, parlament;
- adunare națională, consiliu național, hotărâre, vot, vot universal;
- epocă interbelică, istoric, diplomat;
- dictatură, comunism, fascism, mareșal, președinte, republică, colectivizare, industrializare;
- clitor, cronică, cronicar, frescă, manuscris;
- țaran liber, țaran dependent, boier, dijmă, domeniu, castel;
- târg, oraș, piață, burg, burghezi, atelier;
- electricitate, cale ferată, fabrică, lucrători industriali, progres, cotidian, contemporan, jurnal (ziar);
- ortodoxie, catolicism, episcop, protestant, mitropolie, patriarhie, limbă de cultură, toleranță, toleranță religioasă.

PROGRAMA ANALITICĂ de EDUCAȚIE CIVICĂ

1 oră săptămânal - 34 ore anual

REPARTIZAREA ORELOR:

Activități de educație civică	- 30 ore
La dispoziția învățătorului	- 4 ore

OBIECTIVE GENERALE:

Prin activitățile de educație civică la clasa a IV-a, elevii vor fi capabili:

- să înțeleagă noțiunea de grup;
- să recunoască și să descrie principalele tipuri de grupuri din care fac parte;
- să justifice rolul regulilor în viața grupului;
- să compare tipurile de roluri pozitive și negative care apar în și între grupuri;
- să manifeste un comportament adecvat în diferite situații (normale și limită);
- să coopereze în rezolvarea nonviolentă a situațiilor conflictuale în grup;
- să aplaneze situații conflictuale în grup;
- să cunoască drepturile copilului și instituțiile menite să vegheze la respectarea acestora;
- să înțeleagă noțiunea de comunitate și să identifice principalele tipuri de comunități;
- să discute despre principalele instituții ale statului român și să indice simbolurile lor;
- să practice un comportament civic activ, liber, responsabil, tolerant, deschis, comunicativ, reflexiv, autoevaluativ în societate.

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa de educație civică pentru clasele a III-a și a IV-a își propune să răspundă cerințelor formulate în textul Legii învățământului, în special, în Articolul 3, referitor la idealul educațional.

(2) Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrată și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și creative.

Locul educației civice în învățământul primar, la clasele a III-a și a IV-a, este justificat de nevoia de a-i iniția pe elevii mici în practicarea unui comportament civic (activ, liber, responsabil, tolerant, deschis, comunicativ, reflexiv, autoevaluativ) într-o societate democratică.

Educația civică urmărește formarea gândirii critice și dezvoltarea unei atitudini conștiente și responsabile față de sine și lumea din jur, prin folosirea unor strategii de învățare interactive, care să formeze deprinderi participative (dialogare, argumentare, luare de decizie etc.).

